

Cuvinte cheie: Bistrița, istoria orașului, manuscrise.

Schlüsselwörter: Bistritz, Stadtgeschichte, Manuskripte.

Prezentul material se dorește o continuare a preocupărilor noastre de a identifica și publica încercări de sinteză monografice pentru teritoriului actual al județului Bistrița-Năsăud. Dacă până acum ne-am concentrat efortul asupra arealului întregului județ¹, în cele ce urmează, prezentăm demersuri privind reconstituirea trecutului localității de reședință a județului, orașul Bistrița².

În acest scop, am căutat să identificăm *sursele românești* (s.n.) privind această tematică. Demersul nostru s-a realizat prin consemnarea acestora, în ordinea: manuscrise fără autor, manuscrise de autor - toate, păstrate în arhive - lucrări/studii datorate unor autori români și publicate în această limbă.

Pe lângă trimiterile bibilografice în notele de subsol, am întocmit la final și o listă a principalelor titluri care au fost dedicate acestui subiect.

În acest mod, am căutat să reliefăm multitudinea demersurilor care au fost făcute și de autori români, în scopul constituirii întregului, *monografia orașului Bistrița*, o provocare care încă așteaptă să fie realizată.

I. Manuscrise ale unor instituții/autori păstrate în fonduri arhivistice.

1. Tablou statistic³.

Comuna Bistrița

1. Câte case are comuna: 1.601.
2. Câte jugăre formează teritoriul comunei: 9.670 jug. 644 stj².
3. Câte: arător: 1.666 jug. 1.356 stj²; de fânaț: 4.619 jug. 458 stj²; pășune: 70 jug. 680 stj²; pădure: 1.916 jug. 757 stj²; neproductiv: 547 jug. 296 stj².
4. Sunt invalizii în comună: 40.
5. Văduve de război: 39.
6. Orfani de război: 96.

1 Adrian Onofreiu, *Contribuții documentare privind evoluția județului Năsăud între 1918-1938*, în „Revista Bistriței”, XXI/2, istorie, 2007, pp. 145-172; Idem, *Contribuții documentare privind evoluția județului Năsăud. Sinteza pentru perioada 1932-1937*, în *Ibidem*, XXVIII, 2009, pp. 153-188.

2 Considerăm ca punct de plecare nota subprefecturii județului Năsăud, din anul 1923, în care erau prezentate scopul, necesitatea și căile de realizare a acestui demers. „Referință De la subprefectura jud. Bistrița-Năsăud. nr. 573, 6 februarie 1923. Către, Primăria orașului Bistrița. Ministerul de Interne, Direcțiunea Administrației Generale și Statisticii, cu ordinul nr. 3.689 din 18 ianuarie 1923 ne cere să înaintăm *monografia istorică, geografică, etnografică, economică* ce eventual au rămas de sub fosta stăpânire a Ungariei, a județului și a comunei de reședință pe seama Bibliotecii Academiei și a celor trei universități-Iași, Cluj și Cernăuți. Relativ la monografia județului am trimis avizul nostru bibliotecilor de sub întrebare. Vă rugăm ca D-voastră să înaintați direct numitelor biblioteci monografia orașului, sau dacă dispuneți de dânsa, să le avizați în consecință”; A.N.B.-N., fond *Primăria orașului Bistrița*, d. 78/1923, f. 5.

3 *Ibidem*, d. 78/1923, f. 1-2.

Adrian ONOFREIU

Direcția Județeană Bistrița Năsăud

a Arhivelor Naționale

e-mail: adrianonofreiu@yahoo.com